

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/13/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8412205327
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8412205327.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci žalobcu F. W., A.. XX.XX.XXXX, S. W. Q. XXX, E. X., právne zastúpený Mgr. Marošom Ježíkom, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Okružná 871/65, pracovisko Poprad, Murgašova 86/1, proti žalovanému X. W., A.. XX.X.XXXX, S. W. Q. XXX, E. X., právne zastúpenému JUDr. Andrejom Patakym, advokátom so sídlom v Kežmarku, Hlavné námestie 2, IČO: 42039738, o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, alternatívne o zriadenie práva vecného bremena, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 26.6.2017 č.k. 2C/96/2012-201, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a zároveň rozhodol, že žalovaný má nárok voči žalobcovi na 100 %-tnú náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že:

2.1. Pôvodne podanej určovacej žalobe žalobcu vyhovel rozsudkom č.k. 2C/96/2012-77 zo 14.5.2013. Na základe odvolania žalovaného odvolací súd uznesením č.k. 14Co/103/2013-94 zo dňa 18.2.2014 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Ten v dôvodoch rozhodnutia zdôraznil potrebu objasnenia žalobnej požiadavky tak, aby súd od žalobcu predovšetkým získal v súlade s ust. § 79 ods. 1 O.s.p. odpoveď na presnú a jasnú formuláciu navrhovaného rozsudového výroku, vrátane jeho skutkového zdôvodnenia, či mu ide o určovací výrok s tým, že nadobudol právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním (v takom prípade musí to aj náležite skutkovo zdôvodniť aj vo vzťahu k dobrej viere pre výkon tohto práva), alebo či mu ide o zriadenie vecného bremena súdom pri aplikácii ustanovenia § 151o ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka. Bližšie sa zaoberal právom zodpovedajúcim vecnému bremenu nadobudnutým na základe vydržania a podmienkami, za ktorých takto je možné právo zodpovedajúce vecnému bremenu nadobudnúť. Právnym následkom vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je, že sa doterajšia oprávnená držba tohto práva premení na samotné právo k vecnému bremenu. Na úspech žaloby vo veci vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nestačí preukázať, že niekto chodí po ustanovenú vydržaciú dobu cez cudzí pozemok. Cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov. Skutočnosť, že sa niekto správa spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Taký držiteľ je len ten, kto so

zreteľom na všetky okolnosti je v dobrej viere, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Presvedčenie nadobúdateľa o dobrej viere však musí byť podložené dôvodom oprávňujúcim na také presvedčenie, teda okolnosťami svedčiacimi o poctivosti nadobudnutia. Krajský súd uviedol i to, že z geometrického plánu i z informatívnej mapy je nepochybné to, že na parcelách I.-O. XXX/XX a I.-O. XXX/XX, ktoré susedia bezprostredne s parcelou I.-O. XXX/XX (vytvorenej z B.-O. XXX/X) nemá žalobca postavenú stavbu. Tu krajský súd poukázal na ustanovenie § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poukázal i na to, že úlohou súdu je okrem iného aj sa vysporiadať s aplikáciou ust. § 159 ods. 1, ods. 2 O.s.p. a preto treba posúdiť aj to, či požiadavka na výkon žiadaného práva neodporuje už rozhodnutiu, ktoré sa týka tých istých účastníkov, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o zákaze prechodu, či prejazdu cez pozemok vo vlastníctve žalovaných. Zdôraznil i to, že nemožno opomenúť ani požiadavku na to, aby právo vstupu a prejazdu bolo v navrhovanom rozsudovom výroku dostatočne identifikované popisom cez príslušný geometrický plán.

2.2. Po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu žalobca upravil žalobný návrh a žiadal pripustiť zmenu účastníkov na strane žalovanej. Uznesením zo dňa 11.11.2014 č.k. 2C/96/2012-119 súd pripustil navrhovanú zmenu žalobného petitu a aj navrhovanú zmenu na strane žalovanej, keď pôvodne žalovaných nahradil v konaní žalovaný X. W..

2.3. Po pripustení zmeny žalobného návrhu predmetom konania bola žalobcova požiadavka, aby súd rozhodol že:

1. „súd určuje, že k pozemku parc. č. O. I. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 3640 m² v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne č. XXX/XX vypracovanom G.. U.A. P. tak, ako je tento pozemok zapísaný na LV č. XXX pre k.ú. a obec Q., okres O., v evidencii Okresného úradu v O., katastrálny odbor viazne právo zodpovedajúce vecnému bremenu, a to právo vstupu, prejazdu a prechodu pešo aj motorovými vozidlami, vrátane vodenia hospodárskych zvierat cez tento pozemok, a to v prospech vlastníka pozemku parc. č. XXX/XX Y. XXX/XX, to všetko zapísané na LV č. XXX pre k.ú. a obec Q., okres O., v evidencii Okresného úradu v O., katastrálny odbor. Žalovaní sú povinní výkon týchto práv trpieť zo strany žalobcu.

Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

alebo alternatívne po dokazovaní, v prípade nepreukázania vydržania vecného práva rozhodnúť

„Súd zriaďuje k pozemku parc. č. O. I. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 3640 m² v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne č. XXX/XX vypracovanom G.. U. P. tak, ako je tento pozemok zapísaný na LV č. XXX pre k.ú. a obec Q., okres O., v evidencii Okresného úradu v O., katastrálny odbor právo zodpovedajúce vecnému bremenu, a to právo cesty - vstup, prejazd a prechod pešo aj motorovými vozidlami, vrátane vodenia hospodárskych zvierat cez tento pozemok, a to v prospech vlastníka stavby súp. č. XXX - rodinný dom postavený na pozemku parc. č. XXX/XX, to všetko zapísané na LV č. XXX pre k.ú. a obec Q., okres O., v evidencii Okresného úradu v O., katastrálny odbor. Žalovaní sú povinní výkon týchto práv trpieť zo strany žalobcu.

Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne trovy konania, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

2.4. Uznesením zo dňa 8.3.2017 pod č.k. 2C/96/2012-189 súd nepripustil ďalšiu zmenu žaloby podľa návrhu žalobcu zo dňa 8.9.2015. Žalobca totiž žiadal, aby súd uložil zákaz prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. XXX/X- (XXX/XX), XXX/XX, XXX/XX, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu a cez pozemok parc. č. XXX/X, ktorý je v spoluvlastníctve žalobcu a jeho rodiny. Tento zákaz žiadal uložiť v podaní označeným osobám a ich rodinným príslušníkom bez bližšieho špecifikovania dôvodov na podanie takéhoto návrhu. Na rozhodnutie o takomto návrhu by bolo potrebné vykonať ďalšie rozsiahle dokazovanie, nesúvisiace s pôvodným predmetom sporu. Z dôvodu konania o takomto návrhu bolo potrebné rozšíriť okruh žalovaných, keďže osoby uvedené v podaní nie sú stranou sporu na strane žalovaného.

2.5. V priebehu konania vzniesol žalobca námietku zaujatosti zákonnej sudkyne a po predložení veci krajskému súdu s vyjadrením zákonnej sudkyne tento uznesením zo dňa XX.X.XXXX pod č.k. XXNcC/X/XXXX-XXX rozhodol, že sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

2.6. Žalobca teda žiadal podľa súdom pripustenej zmeny žaloby, aby súd určil, že nadobudol vydržaním vecné právo a alternatívne v prípade, že by sa táto skutočnosť nepreukázala, navrhoval, aby súd zriadil k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

2.7. Po vymenovaní realizovaných dôkazov súd prvej inštancie uviedol, že zamietol návrhy žalobcu na dokazovanie buď z dôvodu, že navrhnutí svedkovia boli už v konaní vypočutí (ako napríklad žalobcom označený kľúčový svedok starosta obce F. W.), alebo z dôvodu, že ich výsluch nepovažoval za právne relevantný pre rozhodnutie o merite veci.

2.8. Po citácii ust. § 127 ods. 3, § 134 ods.1, § 151o ods.1,3 Občianskeho zákonníka uviedol, že v zmysle ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka právne vzťahy vecných bremien vznikajú na základe zmluvy o zriadení vecného bremena na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve na základe súdom schválenej dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva, na základe rozhodnutia príslušného orgánu, zo zákona a vydržaním. Orgánom príslušným na zriadenie vecného bremena je aj súd. Občiansky zákonník však umožňuje zriadiť vecné bremeno len v prípade a) neoprávnenej stavby, ak vecné bremeno je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe, b) v prípade zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, ktoré sa uskutočnilo reálnym rozdelením spoločnej nehnuteľnosti, alebo c) v prípade zriadenia práva cesty vlastníkovi stavby. V ostatných prípadoch nemôže súd svojím rozsudkom zriadiť vecné bremeno a to ani vtedy keď sa z okolností prípadu javilo zriadenie vecného bremena nutným východiskom na jeho riešenie. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj na základe vydržania. Vydržanie je jedným zo spôsobov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Odkázal pritom na závery z predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci, týkajúce sa v nadväznosti na ust. § 129, § 130 a § 134 Občianskeho zákonníka podmienok vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Právnym následkom vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je, že sa doterajšia oprávnená držba tohto práva premení na samotné právo z vecného bremena. Na úspech žaloby vo veci vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nestačí preukázať, že niekto chodí po ustanovenú vydržaciú dobu cez cudzí pozemok. Skutočnosť, že sa niekto správa spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Taký držiteľ je len ten, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti je v dobrej viere, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Spravidla je to ten, kto vykonáva právo na základe právneho titulu, ktorý je neplatný, pričom oprávnený ani pri zachovaní obvyklej opatrnosti o neplatnosti nevie ani nemusí vedieť. Môže ísť tiež o prípad tzv. domnelého právneho dôvodu držby, kedy titul tu vôbec nie je, ale držiteľ práva aj so zreteľom na všetky okolnosti je v dobrej viere, že tu taký titul je. Presvedčenie nadobúdateľa o tom, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí, že nekoná bezprávne, musí byť podložené dôvodom oprávňujúcim na také presvedčenie, teda okolnosťami svedčiacimi o poctivosti nadobudnutia (viď napríklad rozsudok NS ČR z 18.7.2005, sp.zn. 22Cdo/2187/2004 alebo z 25.9.2006, sp.zn. 22Cdo/2241/2005).

2.9. Z vykonaného dokazovania, z účastníckych prednesov, ani zo žiadnych iných okolností, nebolo preukázané, že by žalobcovi svedčila dobrá viera pri výkone práva vo vzťahu ku konkrétnej časti dotknutého pozemku. Toto nebolo ustálené ani pri ohliadke na mieste samom. Z geometrického plánu, aj z informatívnej mapy je nepochybné, že na parcelách I. O. XXX/XX Y. I. O. XXX/XX, ktoré susedia bezprostredne s parcelou I. O. XXX/XX, ktorá je predmetom tohto konania buď určenia alebo zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (vytvorenej z B. O. XXX/X), nemá žalobca postavenú stavbu. V zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka je však možné zriadenie vecného bremena aj k príslušnému pozemku, ak je to potrebné pre prístup vlastníka k stavbe. Je teda možné zriadiť vecné bremeno len v prospech vlastníka stavby, nie v prospech vlastníka pozemku. Vykonané dokazovanie neodôvodňuje vyhovie podanému návrhu, a to, či už v prvom navrhovanom petíte ohľadom určenia, že k pozemku parc. č. O. I. XXX/XX viazne právo zodpovedajúce vecnému bremenu a ani v alternatívnom petíte, ktorým súd podľa návrhu žalobcu mal zriadiť k tomuto pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

2.10. S odkazom na závery rozhodnutia odvolacieho súdu zdôraznil závažnosť rozhodnutí z konania, vedeného na súde pod sp. zn. XC/XX/XXXX, ktoré je právoplatne skončené. V konaní súd právoplatným rozhodnutím zakázal žalovanému (v tomto konaní žalobcovi) vykonávať orbu a inú poľnohospodársku činnosť na pozemku parc. č. XXX/X, z ktorej bola vytvorená parcela I. O. XXX/XX a rovnako mu

zakázal vodiť hospodárske zvieratá na predmetný pozemok a tiež prechod a prejazd cez tento pozemok. Tento právoplatný rozsudok absolútne vylučuje možnosť dobromyseľnosti žalobcu, a teda absentuje tu minimálne jedna zložka pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, teda spomínaná dobromyseľnosť.

2.11. Zriaďiť právo zodpovedajúce vecnému bremenu v predmetnom konaní by bolo v rozpore so zákonom a žalobca toto právo nenadobudol ani vydržaním minimálne preto, že v držbe nebol dobromyseľný a vyplýva to z dlhoročných sporov, či už so žalovaným alebo s jeho právnymi predchodcami. Navyše k sporným pozemkom existuje aj iná prístupová cesta, a to po pozemku, ktorý je v spoluvlastníctve všetkých účastníkov konania parcela č. XXX/XX, teda žalobca má prístup k svojim pozemkom bez toho, aby sa obmedzovalo vlastnícke právo iných vlastníkov.

2.12. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil odkazom na ust. § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. V dôvodoch odvolania uvádza, že:

3.1. Vydaný rozsudok považuje za nesprávny. Podľa jeho názoru „odvolací súd“ v tomto konaní nepostupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, vec nesprávne právne posúdil, vykonané dôkazy vyhodnotil nesprávne a nedostatočne zistil skutkový stav, čo má za následok, že týmto nesprávnym procesným postupom súdu žalobcovi ako účastníkovi konania bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.2. Žalobca tvrdí, že vzhľadom na usporiadanie pozemkov v teréne, ich hospodárske určenie a využitie, nemá inú možnosť riadneho prístupu k svojim pozemkom, ktoré sú v bezprostrednej blízkosti spornej parcely č. XXX/X, pretože už pri obhliadke bolo zistené, že prechod cez inú časť parcely nie je možný z dôvodu, že je tam prechod cez neregulovanú časť potoka. Žalobca má pri danom rozhodnutí súdu prvej inštancie za to, že nie je vyriešená podstata problému, ktorý mal byť riešený v tomto konaní a to, čo sa bude ďalej diať s pozemkom parc. č. XXX/X. Je nesporné, že žalovaný o tento pozemok, cez ktorý preteká potok o dĺžke viac ako 180 m, nejaví záujem, žiadnym spôsobom ho neobhospodaruje a ani sa o neho ako jeho vlastník žiadnym spôsobom nestará, pričom povinnosť starostlivosti vyplýva priamo zo základnej definície pojmu vlastníctvo, ktorá znie: „Vlastníctvo zaväzuje.“. Ak mal súd prvej inštancie za to, že v konaní neboli preukázané podmienky na vydržanie vlastníckeho práva, bol povinný vzhľadom na pomery, ktoré zistil pri obhliadke na mieste samom, skúmať, či účel požadovaného petitu nie je možné dosiahnuť iným zákonným spôsobom, a to podľa ust. § 151o ods. 3 OZ.

3.3. Nesprávny bol aj postup súdu prvej inštancie pri posúdení skutkových tvrdení žalobcu o tom, že vydržaním nadobudol k spornému pozemku vlastnícke právo. Žalobca už v konaní vedenom na OS Kežmarok pod č.k. 2C/99/2007 uviedol, že medzi účastníkmi konania, resp. ich právnymi predchodcami bola v minulosti uzatvorená dohoda o výmene pozemkov, kedy právnym predchodcom žalovaného boli namiesto spornej parcely poskytnuté iné pozemky v k.ú. Q. (jedná sa o pozemky parcelné č. XXX/X, XXX/X a XXX/X). Súd prvej inštancie k tomuto skutkovému tvrdeniu žalobcu nevykonal žiadne dokazovanie, žalovaný sa k tomu nevyjadril, čím je možné považovať toto skutkové tvrdenie žalobcu za nesporné a odôvodňujúce podmienky vydržania na jeho strany.

3.4. Nakoniec nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie vidí žalobca aj v nedostatočnom odôvodnení vydaného rozsudku. Písomné vyhotovenie nemá náležitosti, ktoré vyžaduje ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

3.5. Podľa žalobcu v danej veci sa z hľadiska prechodu cez pozemok vo vlastníctve žalovaného súdi o 6 m², pričom žalovaný na prechod na iné svoje nehnuteľnosti používa pozemky vo vlastníctve žalobcu. Dôkazy o tom boli predložené do súdneho spisu a súd prvej inštancie na ne neprihliadal. Napokon žalobca do súdneho spisu doložil všetky ním zabezpečené a dostupné listinné dôkazy, ktoré majú preukazovať opodstatnenosť ním podanej žaloby. Žalobca v konaní niekoľkokrát opakovane navrhol vypočúť ako hlavného svedka starostu obce Q., ktorej je žalobca obyvateľom, ktorý sa mal vyjadriť k pomerom v danom území a k možnostiam obhospodarovania pozemkov vo vlastníctve alebo v užívaní žalobcu. Tento svedok bol v minulosti vypočutý ale len v konaní č.k. XC/XX/XXXX, ktoré však bolo o inom, ako je toto konanie. V tomto prebiehajúcom spore vypočutý tento svedok nebol. Je povinnosťou súdu všetky tieto dôkazy hodnotiť a to síce každý jednotlivito, ale všetky vo vzájomných súvislostiach z nich vyplývajúcich. Takouto súvislosťou je aj to, že žalovaný v inom súdnom konaní pod č.k. XC/XX/XXXX

s tým istým zákonným sudcom začal viesť spor o vypratanie nehnuteľnosti, a až po zistení skutkového stavu počas súdneho konania zmenil žalobu na ochranu vlastníckeho práva. Z toho vyplýva, že žalobca riadne, nerušene vykonával práva zodpovedajúce vecnému bremenu ku pozemku č. XXX/X najmenej po dobu, kým v konaní č.k. XC/XX/XXXX bolo rozhodnuté o zmene žaloby na ochranu vlastníckeho práva.

3.6. Žalobca preto navrhuje, aby odvolací súd na nariadenom pojednávaní, ktorého sa osobne chce zúčastniť spolu s právnym zástupcom, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie resp., aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a to tak, že žalobe vyhovie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a navrhuje odvolaciemu súdu, aby ho v celom rozsahu potvrdil. V dôvodoch svojho stanoviska uviedol, že :

4.1. Nesúhlasí s tvrdeniami žalobcu, ktoré uvádza v odvolaní. Nie je pravdivým tvrdenie, že nesprávnym procesným postupom súdu žalobcovi ako účastníkovi konania bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca sa každého pojednávania zúčastňoval a v priebehu celého konania pred súdom sa ku všetkým podstatným skutočnostiam vyjadroval. Tvrdenie žalobcu, že medzi účastníkmi konania, resp. ich právnymi predchodcami bola v minulosti uzatvorená dohoda o výmene pozemkov, že prvoinštančný súd k tomuto skutkovému tvrdeniu nevykonal žiadne dokazovanie a že sa žalovaný k tomu nevyjadril nie je pravdivá, pretože žalovaný priamo v konaní preukázal vlastníctvo k príslušným nehnuteľnostiam kúpno-predajnou zmluvou, čím žalovaný preukázal riadne nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Zriadenie vecného bremena v prospech žalobcu je podľa žalovaného neopodstatnené, pretože neboli splnené zákonné podmienky. Skutočnosť, že niekto prechádza cez cudzí pozemok ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Ďalšou skutočnosťou svedčiacou v prospech žalovaného je aj skutočnosť, že v tesnej blízkosti sporných pozemkov sa nachádza príjazdová cesta vedená cez pozemok parc. č. XXX/XX, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve všetkých účastníkov konania, teda aj samotného žalobcu. V zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka je možné zriadenie vecného bremena aj k príslušnému pozemku, ak je to potrebné pre prístup vlastníka k stavbe, teda podľa tohto ustanovenia je daná možnosť zriadiť vecné bremeno len v prospech vlastníka stavby, nie v prospech vlastníka pozemku, čo uviedol aj krajský súd vo svojom uznesení a čoho sa následne pridržiaval aj prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí. Zdôrazňuje tiež záväznosť právoplatného rozsudku v inej veci účastníkov s odkazom na ust. „§ 159 ods. 2, 3 O.s.p.“

4.2. Počas celého konania prvoinštančný súd zabezpečil všetky dôkazy a tiež vypočul svedkov, ktorých navrhoval žalobca. Čo sa týka výsluchu svedka starostu obce Q. F. W. má za to, že prvoinštančný súd správne zvážil, že výsluch tohto svedka nepovažoval za právne relevantný pre rozhodnutie o merite veci.

4.3. Žalovaný si uplatňuje trovy odvolacieho konania v celkovej výške 96,07 eur vrátane DPH (1 úkon právnej služby - vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu á 70.85 eur + DPH 20% 14,17 eur a režijný paušál á 9,21 eur + DPH 20 % 1,84 eur).

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ust. § 378 a nasl. CSP. Odvolací súd pritom prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1, § 383 CSP). Termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu i na webovej stránke súdu zodpovedajúco ust. § 219 ods. 3 a § 378 ods. 1 CSP. Žiada sa osobitne zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote. Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Prvoinštančný súd pre účely rozhodnutia o podanom návrhu vykonal

potrebné, sporovými stranami označené dôkazy. Z realizovaných dôkazov vyvodil správne skutkové zistenia (§ 215 ods. 1, 2 v spojení s ust. § 191 ods. 1 CSP) a vec napokon aj správne právne posúdil. Dôvody napadnutého rozhodnutia dávajú odpoveď na pre vec rozhodujúce skutkové otázky i na právne posúdenie uplatneného nároku. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu stotožňuje, pričom len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa ďalšie dôvody (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

6. Po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu uznesením č.k. 14Co/103/2013-94 zo dňa 18.2.2014 súd prvej inštancie realizoval úkony, ktoré smerovali k objasneniu obsahu žalobnej požiadavky uplatňovanej žalobcom v predmetnom konaní. Po upresnení obsahu žalobného návrhu súd prvej inštancie sa riadil pri rozhodovaní veci aj právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie aj správne rozhodol o realizácii dôkazov a aj správne rozhodol o nevyhovení opakovaného výsluchu svedka F. W.. Zo spisu vyplýva, že už na pojednávaní vo veci dňa 21.3.2013 bol okrem svedkov Q. M., G.. T. O., Y. W., P. W., Q. M., vypočutý aj svedok F. W.. Na uvedenom pojednávaní bol priestor pre to, aby žalobca vlastnou iniciatívou (či iniciatívou jeho právneho zástupcu) od svedka, ktorý bol prítomný na pojednávaní žiadal vyjadrenie k tým skutočnostiam, ktoré boli relevantné pre rozhodnutie o podanom žalobnom návrhu. Aj odvolací súd sa stotožňuje s tým záverom, že pri obsahu uplatňovaného nároku opätovný výsluch svedka F. W. nebol potrebný. Pri realizácii práva na spravodlivé súdne konanie nie je povinnosťou súdu vykonať každý účastníkom navrhnutý dôkaz. O tom, ktorý dôkaz súd realizuje je v právomoci súdu s cieľom zistenia skutkového stavu tak, ako to vyplýva z aplikácie ustanovenia § 215 ods. 1, 2 v spojení s ustanovením § 191 ods. 1 CSP. Odvolacia námietka žalobcu o nerealizácii dôkazu výsluchom svedka F. W. je preto nedôvodná. Relevantnosť realizácie účastníkom označeného dôkazu je potrebné posudzovať z pohľadu tých skutočností, ktoré súvisia s vyhodnotením skutkového stavu pre právne posúdenie, ktoré vo veci súd aj vyvodí. Odvolací súd nemá dôvod na zmenu názoru prijatého v predchádzajúcom svojom kasačnom rozhodnutí v predmetnej veci. Zdá sa, že po úprave žalobného návrhu pripustenej súdom prvej inštancie, ani samotný žalobca nebol „sám istý“, ktorý nárok má vlastne v konaní uplatniť. Preto volil podľa názoru odvolacieho súdu alternatívnu formu uplatňovaného nároku. V tejto súvislosti opätovne treba poukázať na aplikáciu ďalej uvedených ustanovení zákona viažúcich sa na hmotnoprávne posúdenie uplatnených nárokov.

7. V zmysle § 151o ods. 1 Obč. zák. (citovaného v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu), právne vzťahy vecných bremien vzniknú na základe:

- a) zmluvy o zriadení vecného bremena,
- b) závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve,
- c) súdom schválenej dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva,
- d) rozhodnutia príslušného štátneho orgánu,
- e) zákona,
- f) vydržania.

8. V zmysle bodu d) citovaného vyššie, orgánom príslušným na zriadenie vecného bremena je aj súd. Občiansky zákonník však umožňuje súdu zriadiť vecné bremeno len v prípade:

- a) neoprávnenej stavby, ak vecné bremeno je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe (§ 135c ods. 3 Obč. zák.),
- b) zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, ktoré sa uskutočnilo reálnym rozdelením spoločnej nehnuteľnosti (§ 142 ods. 3 Obč. zák.),
- c) zriadenia práva cesty vlastníkovi stavby (§ 151o ods. 3 Obč. zák.).

9. V ostatných prípadoch nemôže súd svojím rozsudkom zriadiť vecné bremeno, a to ani vtedy, keby sa z okolností prípadu javilo zriadenie vecného bremena nutným východiskom na jeho riešenie. Súdu neprislúcha teda zriadiť vecné bremeno ani v tých prípadoch, keď to vyžaduje verejný záujem.

10. Žalobca zrejme aj s vedomím právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým konštatoval situácie, za splnenia ktorých možno zriadiť vecné bremeno len v prospech vlastníka stavby, pokúsil sa o formuláciu žalobnej požiadavky v súvislosti so zriaďovaním vecného bremena k pozemku O.-I. XXX/X v prospech vlastníka stavby súp. č. XXX rodinný dom, postavený na pozemku parc. č. XXX/XX.

11. Obsah geometrického plánu (č.l. 31 spisu) okrem toho dáva odpoveď aj na to, že parcela B. O. Č.. XXX/X, zidentifikovaná so súčasťou I. O. Č.. XXX/XX, je pozemkom medzi pozemkami vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa, a to pozemkom parc. č. XXX/XX - trvalý trávny porast a pozemkom parc. č. XXX/XX - orná pôda, obe vedené v LV č. XXX pre k. ú. Q..

12. Vytyčovací náčrt na hranice pozemku (č.l. 36 spisu) a informatívna kópia z mapy (č.l. 72 spisu) vyznačujú aj parcely č. XXX/XX a č. XXX/X, ktoré sú podľa žalobného návrhu tými, ku ktorým sa má prístup zabezpečiť tak, že medzi nehnuteľnosťou č. XXX/XX a XXX/XX je aj ďalšia nehnuteľnosť č. XXX/XX. Z výpisu z katastra nehnuteľností vyplýva, že parcela registra I. XXX/XX nemá ešte v registri C založený list vlastníctva.

13. Ďalšia nehnuteľnosť, ktorá je zrejماً z geometrického plánu (č.l. 31 spisu) ako parcela I. O. XXX/X, je vedená v LV č. XXX pre k. ú. Q. ako trvalý trávny porast. Táto je v podielovom spoluvlastníctve aj účastníkov tohto konania. Medzi parcelou I. XXX/X a pozemkom I. XXX/XX (na ktorej je stavba, v prospech ktorej sa má podľa žaloby zriadiť vecné bremeno) sú okrem iných i pozemky I. Č.. XXX/XX (podľa LV č. XXX vo vlastníctve žalobcu), či pozemok I. XXX/X.

14. Z geometrického plánu i z informatívnej mapy je však nepochybné to, že na parcelách I. O. XXX/XX a I. O. XXX/XX, ktoré susedia bezprostredne s parcelou I. O. XXX/XX (vytvorenej z B. O. XXX/X), nemá navrhovateľ postavenú stavbu. V zmysle ust. § 151o ods. 3 Obč. zák. je však možné zriadenie vecného bremena aj k príslušnému pozemku, ak je to potrebné pre prístup vlastníka k stavbe. Podľa tohto ustanovenia dáva možnosť zriadiť vecné bremeno len v prospech vlastníka stavby, nie v prospech vlastníka pozemku.

15. Tak, ako je už konštatované v bode 13, z parcely XXX/X je prístup na parcelu XXX/XX a cez túto parcelu je prístup k parcele XXX/XX, na ktorej má žalobca postavený rodinný dom v spoluvlastníctve s manželkou. Takéto situovanie nehnuteľností neodôvodňuje zriaďovanie práva vecného bremena k časti parcely XXX/XX v prospech vlastníka stavby na parcele č. XXX/XX. Medzi stavbou na pozemku XXX/XX sú pozemky č. XXX/XX, Č.. XXX/X i pozemok č. XXX/XX. Žiadané zriadenie vecného bremena práve z takto formulovaného dôvodu je preto zjavne nespĺňajúce zákonné podmienky.

16. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj na základe vydržania (bod f) uvedený vyššie). Vydržanie je jedným zo spôsobov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Z ustanovení § 129, § 130 a § 134 Obč. zák. možno vyvodiť nasledovné podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu:

- a) subjekt práva vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu toto právo patrí,
- b) právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa vykonáva nepretržite po dobu 10 rokov (nepriamym predmetom vydržania môže byť iba nehnuteľnosť),
- c) do 10 - ročnej doby sa započíta aj doba, po ktorú právny predchodca držiteľ práva vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu,
- d) na plynutie vydržacej doby sa primerane použijú predpisy o premlčaní,
- e) vydržaním nemožno nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb.

17. Právnym následkom vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je, že sa doterajšia oprávnená držba tohto práva premení na samotné právo z vecného bremena. Na úspech žaloby vo veci vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nestačí preukázať, že niekto chodí po ustanovenú vydržaciu dobu cez cudzí pozemok. Cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov. Skutočnosť, že sa niekto správa spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (prechádza cez cudzí pozemok), ešte neznamena, že je držiteľom vecného práva. Taký držiteľ je len ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti je v dobrej viere, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Spravidla to je ten, kto vykonáva právo na základe právneho titulu, ktorý je neplatný, pričom oprávnený ani pri zachovaní obvyklej opatrnosti o neplatnosti (resp. o skutočnostiach ich spôsobiach) nevie a nemusí vedieť. Môže ísť tiež o prípad tzv. domnelého právneho dôvodu držby, kedy titul tu vôbec nie je, ale držiteľ práva je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že tu taký titul je. Presvedčenie nadobúdateľa o tom, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu

patri, že nekoná bezprávne, musí byť podložené dôvodom oprávňujúcim na také presvedčenie, teda okolnosťami svedčiacimi o poctivosti nadobudnutia (viď napríklad rozsudok NS ČR z 18.7.2005 sp. zn. 22Cdo 2187/2004 alebo z 25.9.2006 sp. zn. 22Cdo 2241/2005).

18. Pre rozhodnutie o dobromyseľnosti, či nedobromyseľnosti držby je určujúcim záver, ktorý vyplynul z rozsudku Okresného súdu O..k. XC/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.X.XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. XXCo/XX/XXXX z XX.X.XXXX.

19. Podľa § 228 ods. 1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

20. CSP ako aktuálne účinná procesná právna norma je aplikovateľná pri použití ust. § 470 ods. 1, 2 CSP aj na konania, ktoré začali pred nadobudnutím účinnosti CSP. Aj pri záväznosti rozsudku podľa cit. ust. § 228 ods. 1 CSP treba vychádzať z uvedených rozhodnutí, ktoré riešili otázku vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, resp. ich právnymi predchodcami a ak v konaní bolo rozhodnuté o zákaze vykonávať orbu, či akúkoľvek inú poľnohospodársku činnosť na vtedajšej B. parcele č. XXX/X a vodiť na ňu hospodárske zvieratá, resp. bolo zakázané prechádzať a jazdiť cez tento pozemok, potom z tohto rozsudku treba aj vychádzať a aj v nadväznosti naň hodnotiť tie skutočnosti, ktoré sú relevantné pre požiadavku vyporiadania sa so žalobným návrhom na určenie práva nadobudnutého podľa žalobcu vydržaním. Uvedené rozhodnutia z vecí XC/XX/XXXX sú preto záväzné aj pre toto konanie. Len na dodatok odvolací súd zdôrazňuje, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z XX.XX.XXXX sp.zn. XXCo/XX/XXXX a XXCo/XX/XXXX bol predmetom dovolacieho konania a Najvyšší súd SR uznesením 6Cdo/203/2011 z 23.11.2011 dovolanie žalovaného F. W. (žalobcu v tomto konaní) odmietol.

21. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia dal odpoveď na zásadné otázky, ktoré bolo potrebné zodpovedať pre rozhodnutie o podanej žalobe. Rozsudok má náležitosti, aké sú žiadané aplikáciou ust. § 220 ods. 1, 2 CSP. Ak žalobca sa odvoláva na aplikáciu ust. § 159 ods. 2, 3 O.s.p., táto procesná norma už nebola ani v čase rozhodovania súdu prvej inštancie účinnou, a tak, ako je už uvedené vyššie, aj na tieto vzťahy v procesnom konaní treba aplikovať aktuálne účinnú normu CSP.

22. Žalovanému úspešnému v konaní bola priznaná správne aj náhrada trov konania v plnom rozsahu.

23. Z týchto dôvodov je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne, a tak, ako je už uvedené vyššie, pri postupe podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

24. V odvolacom konaní mal úspech žalovaný. Pri aplikácii ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal žalovanému, úspešnému v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O náhrade týchto trov - o ich výške rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP, § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).